

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. I. An & quotuplex scientia per se infusa in Christo admittenda sit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

si diversis rationibus cognoscuntur. Sed illa quanti-
tas quæ est scientia cognitionis, scientia per se compe-
ritur, quia quantitas talis attenditur secundum extrinsecum
operativum intellectus ab intellectu virtute.

Obijciens tertio: Si scientia beata Christi Do-
mini omnia præsentia, futura, & præterita co-
gnosceret, æquæ se extenderet ac scientia visio-
nis Dei. Sed hoc non videtur manifestum, scientia
enim visionis in Deo non se extendit ad merè
possibilia, sed duntaxat ad præsentia, præterita;
& futura. Minor verò probatur: Cum perfectio
scientiæ ex numero objectorum ad quæ se ex-
tendit attendatur, si scientia Christi beatæ, co-
gnoscat omnia quæ Deus scit scientia visionis, æ-
quæ perfectæ ac scientia visionis quæ est in
Deo, sed hoc videtur absurdum. Ergo & illud.

Respondeo primo, negando sequelam Majō-
ris, ad cuius probationem dici potest, quod obje-
ctum ad æquationem scientiæ visionis Dei, non so-
lum est entia positiva, existentia, vel futura, sed
etiam negationes rerum quas Deus decrevit non
producere, unde ex eo quod omnia entia positi-
va, existentia, vel futura, à scientia Christi beatæ
cognoscantur, non sequitur quod attingat obje-
ctum ad æquationem scientiæ liberæ seu visionis
quæ est in Deo.

Respondeo secundo, datā Majōri, negando
Minorem, ad cuius probationem, distinguo Majō-
rem. Si scientia Christi beatæ cognoscat omnia
quæ Deus scit scientia visionis, erit æquæ perfec-
ta, materialiter & extensivè, ac scientia visionis
Dei, concedo. Formaliter & intensivè, nego.
Solutio est D. Thomæ hic art. 2. ad 3. ubi sic di-
citur: *Quantitas scientiæ non solum attenditur secun-
dum numerum scibilium, sed etiam secundum claritatem
cognitionis. Quamvis igitur scientia animæ Christi
quam habet in verbo, parificetur scientiæ visionis quam
Deus habet in seipso, quantum ad numerum scibilium,
scientia tamen dei excedit in infinitum, quantum ad
claritatem cognitionis, scientiam animæ Christi, quia
tamen increatum divini intellectus, in infinitum ex-
cedit lumen creatum quodcumque receptum in anima
Christi. Licet absolute loquendo scientia divina ex-
cedat scientiam animæ Christi, non solum quantum ad
modum cognoscendi, sed etiam quantum ad numerum
scibilium. Quia nimirum scientia Dei, prout est
simplicis intelligentiæ (sub qua ratione non di-
stinguitur virtualiter, sed solâ consideratione di-
versæ objecti materialis, à scientia visionis) ad
omnia possibilia se extendit; non verò scientia
Christi beatæ, ut docet idem S. Doctor in corpore
eiusdem articuli, & nos articulo præcedenti
fuisse ostendimus.*

DISPUTATIO XVII.

De scientia infusa animæ Christi.

Ad questionem 11. D. Thomæ.

Consideratā scientiā Christi beatā, progre-
dimur ad aliam speciem scientiæ Christi,
quæ à Theologis indita seu infusa appella-
tur: circa quam plures & graves occurrunt dif-
ficultates, articulis sequentibus resolvendæ.

Tom. IV.

ARTICULUS PRIMUS.

An & quotuplex scientia per se fusa in
Christo admittenda sit?

PRO intelligentia tituli, & huius diffi-
cultatis resolutione, advertendum est quod scientia
potest dici dupliciter infusa, per se scilicet & per
accidens. Illa dicitur infusa per accidens, quæ
quantum est ex se acquiri potest per proprios
actus ipsius intellectus, de facto tamen non sic
acquiritur; quia Deus vult se solo illam produ-
cere, sicut fuit scientia Adæ, quæ ejusdem erat
rationis cum illa quam communiter homines
proprio sibi compant labore, sed tamen per
accidens fuit ei a Deo indita. Scientia verò infusa
per se, est illa quæ non nisi a Deo causari potest.
Quando ergo quaerimus in præsentia, utrum in
Christo sit scientia infusa, non loquimur de sci-
entia infusa per accidens, seu per se acquisita, sed
de ea quæ est infusa per se: de qua etiam inquiri-
mus, quotuplex illa fuerit in Christo, & an in il-
lo solum fuerit scientia infusa supernaturalis, vel
utrum præter naturalem, & ad objecta su-
pernaturalia terminatam, alia naturalis, quæ res
ordinis naturalis per species infusas modo an-
gelico cognosceret, in eo constituenda sit?

§. I.

Veraque difficultas duplici conclusione resolvitur.

Dico primo: Præter scientiam beatam fuit in
anima Christi Domini scientia per se infusa,
ita D. Thomæ hic art. 1. & communiter Theo-
logi, exceptis Nominalibus, Alenſi, D. Bona-
ventura, & Durando, qui scientiam tantum be-
atam, & per se acquisitam tribuunt Christo.

Probatur primo conclusio ex Scriptura, asse-
rit enim Apostolus, omnes thesaurus sapientiæ
& scientiæ Dei fuisse in Christo reconditos: Er-
go necesse est ipsum habuisse scientiam per se
infusam, quæ est nobilissima portio scientiæ su-
pernaturalis, quæ ab Apostolo nominatur sci-
entia Dei. Unde Joān. 7. mirantibus Judæis ad
dicentibus: *Quomodo hic litteras scit, cum non didi-
cerit?* Respondit Jesus: *Mea doctrina non est mea,
sed ejus qui misit me.* Hoc est non illam meā in-
aultriā acquiri, non ab homine illam accepti
neque didici, sed à Patre meo inditam mihi fuit.

Addo quod ad scientiam per se infusam su-
pernaturalem spectant dona illa Spiritus Sancti,
quæ ad intellectum pertinent: illa autem fuisse
in Christo disertè tradidit Isaias cap. 11. verbis il-
lis: *Flos de radice Jesse ascendet (Christus) & requi-
esceat super eum Spiritus Domini, spiritus sapientiæ &
intellectus, spiritus consilii, spiritus scientiæ.* Unde
multiplices hos spiritus in Christo solo aduna-
tos observat S. Gregorius 29. moralium cap. 16.
ad illud: *Nunquid coniungere valis micantes stellæ
Pleiadas?* quod adducto proposito loco Isaiæ,
glossat in hunc modum: *Redemptor noster in
carne veniens Pleiades junxit, quia operationes
septiformis Spiritus, simul in se, & cunctas ma-
nentes habuit. De quo per Isaiam dicitur, Egre-
diatur virga de radice Jesse & flos de radice eius ascen-
der, & requiesceat super eum Spiritus Domini, spiritus
sapientiæ & intellectus, spiritus consilii & fortitudinis,
spiritus scientiæ & pietatis, & replebit eum Spiritus*

fff

timo

timoris Domini. De quo Zacharias ait: *Super lapidem unum septem oculi sunt.* Atque iterum: *Et in candelabro aureo lucerna septem.* Nullus verò hominum operationes Sancti Spiritus simul omnes habuit, nisi solus mediator Dei & hominum, cuius est idem Spiritus, qui de Patre ante secula procedit. Bene ergo dicitur: *Super lapidem unum septem oculi sunt.* Huic enim lapidi septem oculos habere, est simul omnem virtutem, Spiritus seipsum gratia, in operatione retinere. Alius namque prophetiam, alius virtutes, alius genera linguarum, alius interpretationes sermonum, juxta distributionem sancti Spiritus accipit: ad habenda verò cuncta ejusdem Spiritus munera, nemo pertingit. At verò conditor noster, infirma nostra suscipiens, quia per divinitatis suae potentiam simul se habere omnes Sancti Spiritus virtutes edocuit, micantes procul dubio Pleiades junxit.)

4. Probatur secundò conclusio ratione D. Thomae ad hanc formam redacta. Decens fuit ut Verbum humanitatem assumens, illam perfectam assumeret: Sed si scientia per se infusa caruisset humanitas, esset imperfecta: Ergo hujusmodi scientia non caruit. Major est certa, Minor probatur. Omne quod est in potentia, imperfectum est, nisi reducatur ad actum: Sed intellectus animae Christi est in potentia ad res creatas in proprio genere cognoscendas per species immediate infusas à Deo: Ergo imperfectus esset sine hujusmodi cognitione, & consequenter sine scientia per se infusa, distincta à scientia beata quae sit hujus cognitionis principium, imperfecta foret humanitas Christi.

5. Dices, res omnes in proprio genere per scientiam beatam cognosci ab anima Christi, ac proinde quamvis scientia infusa, à beatifica distincta careret, non mansuram in potentia ad hujusmodi cognitionem.

Sed contra: Intellectus animae Christi est in potentia ad cognoscendas res creatas in proprio genere, non solum ex parte rei cognita, sed etiam ex parte medij cognoscendi, hoc est taliter quod ipsa entitas creata medium cognitionis sit: Sed quamvis per scientiam beatam cognoscantur in proprio genere, ex parte rei cognita, non tamen cognoscuntur in seipsis, ex parte medij cognoscendi, cum eas attingat mediare divinam essentiam, ut objecto prius cognito, & medio cognoscendi creaturas: Ergo per scientiam beatam non expletur omnis potentialitas intellectus animae Christi, in ordine ad creaturarum cognitionem, & consequenter illa posita, & exclusà cognitione rerum in proprio genere, habitata per scientiam infusam, potentialis & imperfectus maneret.

6. Confirmatur: Intellectus animae Christi est in potentia ad creaturarum cognitionem per proprias illarum species immediate à Deo infusas: Sed hujusmodi cognitio non habetur per scientiam beatam, nam species medià quā lumen beatificum ad creaturas terminatur, est divina essentia primò representans Deum, & secundariò creaturas: Ergo ut perfecta cognitio competat animae Christi, necessaria est scientia infusa, à beatifica distincta, ac proinde sine illa potentialis & imperfecta maneret.

7. Probatur tertio conclusio: Ratione unionis hypostatice fuit debita Christo, titulo connaturalitatis, omnis perfectio illi possibilis quae non repugnat ejus beatitudini, & fini redemptionis

A humani generis; hac enim ratione probatur: Ologi, gratiam habitalem & visionem beatam Christo fuisse debitas, titulo connaturalitatis: At scientia per se infusa erat Christo possibilis, & nullam repugnantiam habet ei beatitudini, vel cum fine redemptionis, ut constet: Ergo Christo denegari non debet.

Potest etiam suaderi conclusio ex doctrina Augustini super Genesim ad litteram cap. 2. ubi duplicem distinguit cognitionem in Angelis, nam per quam cognoscunt res in verbo, & per essentiam divinam gerentem vices species intelligibilis, quam vocat *cognitionem naturalem*, & per quam cognoscunt res extra verbum, per species à Deo receptas, quam *cognitionem spiritalem* appellat, ut exponit S. Thomas 1. 2. q. 58. art. 6. & 7. ex quo sic licet arguere. Licet angelus creaturas contemplantur in verbo, per cognitionem beatam, quae *naturalis* vocatur, tamen in illis alia creaturarum cognitio in seipsis, quae *spiritualis* appellatur: Ergo patet in Christo, qui est perfectior & superior Angelis, præter cognitionem rerum in verbo, habere per divinam essentiam ut speciem supereminentem, & ut medium cognitionis, ita ut etiam alia cognitio creaturarum in seipsis, per proprias illarum species immediate à Deo infusas.

Probat etiam hanc conclusionem plures nostris Thomistis hoc discursu. Christus Dominus meruit per actus charitatis, non ut comprehensoris sed ut viatoris, ut docet D. Thomas 1. 2. q. 59. art. 3. ad 1. Ergo meruit per actum charitatis ut regulatum lumine distincto à lumine gloriæ; actus enim charitatis regulatur scientiâ beatâ erat Christi ut comprehensoris: At lumen illud non erat obscurum, cum deus in Christo non fuerit: Ergo erat clarum, & per se infusum, & consequenter concedenda est Christo Domino scientia per se infusa distincta à scientiâ beatâ. Eadem ratione utitur Theophilus Raynaudus Tomo de Christo lib. 4. sect. 2. cap. 1.

Verum illa non urget, est enim valde probabilis plurimum Thomistarum sententia ad hunc actum charitatis Christi regulatum scientiâ beatâ, qui necessarius fuit ut terminatus ad beatitudinem divinam, prout est ratio diligendi Deum; liberum fuisse, prout terminatum ad divinam bonitatem, ut est ratio diligendi creaturas, ac proinde sub hac ratione meritorium fuisse: Ergo ad salvandum meritum charitatis in Christo, non est necesse recurrere ad scientiam per se infusam à beatifica distinctam.

Dico secundò, Scientiam per se infusam in Christo fuisse duplicem, unam supernaturalem & aliam naturalem. Ita D. Thomas opuscul. 2. cap. 216. ubi duplicem rerum cognitionem distinguit, unam in verbo, & aliam in seipsis, hanc in Angelicam, & humanam subdividit, & rursus tam Angelorum, quam hominum cognitionem rerum in seipsis, in naturalem, & supernaturalem distribuit, hæc verba subiungit: *Et quia nulla perfectio creaturæ exhibita animæ Christi, quae est creaturarum excellentissima, deneganda est, convenienter præter cognitionem, quae Deum vidit, & omnia in ipsa, triplex alia cognitio illi attribuenda: una quidem expriment alio fieri animam in seipsis, in quantum aliqua per sensum cognoscit, ut competit humane nature; alia divinitus infusa ad cognoscenda omnia illa ad quae naturalis cognitio hominis extenditur, vel extendere potest. Et paucis intercessit ita prosequitur. Sed quia Christus secundum humanam*

nam naturam, non solum fuit reparator naturæ, sed etiam gratiæ propagator, affuit etiam ei tertia cognitio, quæ plenissime cognovit quidquid ad mysteria gratiæ potest pertinere. Quibus verbis duplicem scientiam infusam in Christo agnoscit, unam naturalem, & ad objecta naturalia terminatam; alteram supernaturalem, & ad mysteria gratiæ, seu objecta supernaturalia se extendentem. Unde hic quæ 1. art. 1. docet per scientiam divinitus Christo inditam, fuisse reductam ad actum, non solum potentiam obedientiæ quæ potest anima supernaturalia cognoscere, sed etiam potentiam naturalem, quæ potest intelligere quæcumque pertinent ad scientias humanas.

12. His locis S. Doctor non solum conclusionem nostram aperte docet, sed etiam ad illam suadendam, duplicem rationem insinuat. Prima est: Nulla perfectio aliis creaturis concessa, est neganda animæ Christi: Sed in Angelis reperitur duplex scientia per se infusa, una supernaturalis, per quam objecta supernaturalia extra verbum cognoscunt; alia naturalis, quæ res naturales in seipsis contemplantur, per species quas a Deo in creatione receperunt: Ergo etiam in Christo duplex illa scientia per se infusa, insinuatenda est.

13. Dices, Majorem esse veram, si sit in humanitate Christi ad omnem illam perfectionem naturalem capacitas; falsam autem, si non sit in illa capacitas naturalis ad aliquam ex illis perfectionibus; animam verò Christi, utpote conjunctam corpori, non esse capacem ad recipiendas species rerum naturalium, non dicentes ordinem ad phantasmata, subindeque per se infusas, bene tamen Angelos, quia sunt substantiæ separata, & independentes à corpore.

14. Sed contra primò: Animæ separata debetur modus cognoscendi independens à phantasmate, quia in illo statu est independens à corpore, & modus operandi sequitur modum essendi, ut docet D. Thomas 1. part. quæ 9. art. 1. Sed anima Christi Domini, esto sic corpori unita, est tamen independens ab illo, illique quoad cognitionem non subdita, ratione status beatifici, ut asserit idem S. Doctor hic art. 2. Ergo debitus est illi modus cognoscendi à phantasmate independens.

15. Confirmatur: Anima Christi Domini solum fuit corpori subdita in his quæ ad salvandum redemptionis nostræ mysterium necessaria fuere, ideo enim impassibilitas non transiit ex anima ad corpus, ut locus nostræ redemptioni per mortem & passionem daretur: Sed quod à corpore in omni cognitione naturali dependeret, non erat ad finem redemptionis necessarium: Ergo talem dependentiam non habuit.

16. Confirmatur amplius: Anima puri viatoris, quando est corpori conjuncta, non solum pendet à corpore, & à phantasmatibus in naturali cognitione, sed etiam in supernaturali, & tamen anima Christi, quia non solum erat viator, sed etiam comprehensor, à phantasmatibus per se non dependebat in cognitione supernaturali, ut communiter docent Theologi: Ergo non dependebat ab illis per se in omni naturali cognitione, sed aliquam habuit à corpore omnino independentem, subindeque mediis speciebus naturalibus per se infusis elicitam.

17. Secunda ratio quam insinuat S. Doctor hic art. 1. sic potest proponi. Omnis potentia receptiva animæ Christi debuit ad actum reduci, ne im-

A perfecta post assumptionem maneret ejus humanitas: Atqui anima Christi non solum erat in potentia obedientiali ad cognoscenda objecta supernaturalia in verbo, sed etiam extra verbum, & ad cognoscenda objecta naturalia, non solum per species à phantasmatibus abstractas, sed etiam per species à Deo infusas, sicut Angeli & animæ separata à corpore ea cognoscunt, ut patet ex dictis ratione præcedenti, & docet expressè S. Thomas quæ 20. de verit. art. 3. ad 1. his verbis: Cum Christus esset comprehensor & viator, habuit utrumque modum considerandi, unum quo Angelus conformabatur, ut sine discursu consideraret, alium quo per conversionem ad phantasmata. Ergo in Christo duplex fuit scientia infusa, una naturalis, & alia supernaturalis.

B Confirmatur: Pertinet ad dignitatem animæ Christi omnis intellectualis perfectio, quæ potest animæ rationali in aliquo statu convenire, dummodo cum unione ad Verbum aut cum visione beatifica, aut cum aliqua altera maiori perfectione incompatibilitatem non habeat: Sed cognitio rerum naturalium & supernaturalium, per species à Deo infusas, quæ competit Angelis, & animæ rationali in statu separationis, nec cum unione ad Verbum, nec cum visione beatifica, nec cum altera maiori perfectione, habet incompatibilitatem: Ergo illa animæ Christi attribuenda est, ut magis ex argumentorum solutione patebit.

§. II.

Solvuntur objectiones.

C Contra præcedentes conclusiones objicitur 19. primò: Scientia infusa in Christo est otiosa & superflua: Ergo non est admittenda. Consequentia patet, gratia enim non minus abhorret à superfluo, quam natura. Antecedens probatur: Per scientiam beatam expletur & satiatur omnis potentia obedientialis animæ Christi in ordine ad objecta supernaturaliter cognoscibilia, & per scientias acquisitas satiatur ejus potentialitas naturalis in ordine ad cognoscibilia naturaliter: Ergo superflue constituitur in illa scientia per se infusa, à beatifica, & à scientiis acquisitis distincta.

Respondeo negando. Antecedens, ad ejus probationem dicendum, quod licet per scientiam beatam satiatur potentialitas animæ Christi in ordine ad objecta supernaturalia, quantum ad numerum scitorum, non tamen expletur, quantum ad modum sciendi & cognoscendi eadem objecta: Etenim duplex potentialitas obedientialis erat in anima Christi in ordine ad objecta supernaturaliter cognoscibilia. Prima erat ad cognoscenda hæc objecta in verbo, & hæc potentia obedientialis expleta fuit & satiata per scientiam beatam. Altera ad cognoscendum eadem objecta extra verbum, quæ non expletur nisi per scientiam infusam. Idem proportionaliter dicendum est de potentia ad cognoscenda objecta naturalia: illa enim (ut ex D. Thoma supra ostendimus) fuit etiam duplex in Christo, una ad cognoscendas res naturales per discursum, & species à phantasmatibus abstractas; altera ad eas cognoscendas sine discursu, & per species à Deo infusas: prima expleta & satiata fuit per scientias naturales acquisitas, secunda verò non nisi per scientiam naturalem infusam expleri potuit. Et ita duplex scientia infusa (ut in secunda conclusione monstravimus) in Christo admittenda

mittenda est: una supernaturalis, per quam ob-
jecta supernaturalia extra verbum contempla-
tur; altera naturalis, quā cognoscit res naturales
per species à Deo infusās similes his quæ Angeli
in sua creatione à Deo receperunt.

21. Dices, Non datur in Deo duplex ille modus
cognoscendi res in verbo, & extra verbum, cum
omnia solum in sua essentia tanquam in causa
cognoscat, ut in Tractatu de scientia Dei contra
asseriores scientiæ mediæ ostensum est: Ergo pa-
riter in Christo admitti non debet.

Disp. 2.
art. 2.

Sed negatur consequentia & paritas, ob du-
plicem rationē discriminis. Prima est, quia cum
non repugnet intellectui creato animæ Christi
specificari à creaturis, benè tamen intellectui di-
vino & increato, potest anima Christi videre
creaturas extra verbum, & immediate in seipsis,
Deus verò nihil extra seipsum, & independenter
ab essentia divina prius cognita potest cognos-
cere, ut loco citato variis rationibus demon-
stravimus. Secunda est, quia in intellectu divino,
utpote infinite perfecto, non potest dari duplex
modus cognoscendi creaturas, quorum unus sit
magis, & alter minus perfectus, benè tamen in in-
tellectu humano animæ Christi: modus autem
cognoscendi creaturas extra verbum, & imme-
diatè in seipsis, est minus perfectus, quàm modus
eas cognoscendi in verbo, & in essentia divina
tanquam in causa, juxta illud Augustini lib. 22.
de civit. cap. 2. *Cognitio creaturæ in seipsa, decolo-
rator est, quàm cum in Dei sapientia cognoscitur velut
in arte per quam facta est.*

22. Obijciunt secundo: Carentia solum negativa
alicujus perfectionis, non est imperfectio quæ
debeat relegari à humanitate assumpta. Sed
carentia scientiæ infusæ, sive supernaturalis, sive
naturalis, solum est negativa respectu intelle-
ctus Christi: Ergo nullum videtur inconueniens
eam in Christo admittere, subindeque utramque
scientiam infusam illi denegare. Major videtur
certa, nulla enim res dicitur imperfecta, ratione
carentia negativa, sed tantum ratione carentiæ
privativæ, unde in Angelis datur nescientia, quæ
est carentia negativa scientiæ. Minor verò, in
qua est difficultas, quoad utramque partem sua-
detur. Et in primis quod carentia scientiæ infusæ
supernaturalis, negativa sit, videtur manifestum,
carentia enim privativa est negatio formæ debi-
tæ: Sed scientia infusa supernaturalis non est de-
bita intellectui Christi creato, cum de ratione
formæ supernaturalis sit esse supra exigentiam
& debitum omnis naturæ tam creatæ quàm cre-
abilis: Ergo illius carentia non privativa, sed
negativa est.

Quod verò etiam carentia scientiæ infusæ natu-
ralis, non sit privativa, sed solum negativa, sic
ostenditur. Carentia perfectionis non debet hu-
manitati Christi, negativa est: Sed scientia infu-
sa naturalis, non est debita animæ Christi: Ergo
ejus carentia non privativa, sed tantum negati-
va est. Major patet, Minor probatur. Perfectio
non connaturalis animæ, non debetur animæ
Christi, prout est in ordine naturæ: Sed intelli-
gere per species à Deo infusās, non est animæ
Christi connaturale: Ergo non est illi debitum.
Probatur Minor: Non est connaturale animæ,
quod per species infusās intelligatur dum est unita
corpori, sed solum postquam est separata, ut do-
cet D. Thomas, qu. unicā de anima art. 15. ad 14.
& 20. & art. 17. ad 2. Ergo animæ Christi quan-
diu fuit corpori unita, non erat connaturale, nec

A connaturaliter debitum, intelligere per species
à Deo infusās, & sine conversione ad phanta-
smata.

Huic difficili argumento dupliciter respon-
deri potest, primò negando Majorem, ut docet
D. Thomas hic art. 1. ut anima Christi de
omnino perfecta, oportuit quod omnis egius po-
tentialitas tam naturalis quàm obediēcialis ad
actum reduceretur: potentialitas autem obedi-
entialis non includit carentiam perfectionis de-
bitæ, sed perfectionis non debite; est enim po-
tentia obediēcialis receptiva formarum trans-
naturalium, quæ excedunt debitum omni na-
turæ tam creatæ quàm creabilis: ac prout de
solum debuit, ratione unionis ad verbum, ex-
cedit ab anima Christi imperfectio privativa, verum
etiam negativa. Et ratio supra probatione; in-
finuata est: ut enim ibi dicebamus, humanitas
Christi ratione unionis hypostaticæ fuit debita
Christo, titulo connaturalitatis, omnis perfectio
illi possibilis, quæ non repugnat ejus beatitu-
di, & fini redemptionis humani generis.

Secundò responderi potest, datā Majori, ne-
gando Minorem, ad cuius probationem, con-
cessa Majori, distinguo Minorem, illamque con-
cedo de intellectu Christi nudè considerato, sic-
nim non potest forma supernaturalis ei deberi,
nego autem de intellectu Christi ut assumptio ad
esse Verbi, sic enim omnis forma supernaturalis,
subindeque scientia infusa supernaturalis, quod
connaturalitatis illi debita est, & per consequens
carentia talis scientiæ privativa est comparata
ad intellectum Christi ut assumptum à Verbo.

Vel potest eadem Minor rursus distinguere,
concedi de intellectu Christi, ratione naturæ,
sic enim forma supernaturalis non potest ei de-
beri: negari verò de intellectu ejus, ut ad ordinem
gratiæ elevato, & ratione gratiæ elevantis; sic
enim formam supernaturalem deberi, illius in-
pernaturalitati non obstat. Christo igitur ut do-
cet D. Thomas opusc. 2. cap. 216. supra citatum
quia non fuit solum reparator naturæ, sed etiam
propagator gratiæ, debentur non solum quæ
sunt debita naturæ secundum se, sed etiam quæ
sunt debita gratiæ, & illa quorum carentia pri-
vativa est, nedum comparatione facta ad natu-
ram, sed etiam quorum carentia privativa est,
collatione facta cum gratiā, ratione debiti ut
illam: licet autem scientia infusa supernaturalis
non debeatur intellectui animæ Christi in parte
naturalibus sumptis; debetur tamen gratiæ in
aliquo sui statu, & ideo fuit debita Christo, illi-
que humanitati, ratione unionis ad Verbum, ut
Cajetanus hic art. 1. & supra qu. 9. art. 3.

Ad id quod additur de scientia infusa naturali
respondeo, concessa Majori, negando Minorem,
ad cuius probationem nego etiam Minorem etiam
probationem illius dicendū, D. Thomam loqui
de anima puri viatoris, huic enim solum dum est
separata à corpore, debetur specierum infusarum
non autem de anima videntis Deum, qualis fuit
anima Christi; nam illi ratione elevationis supra
corpus, orta ex statu beatitudinis, connaturale est
intelligere sine conversione ad phantasmata, &
independentem à corpore, ut docet D. Thomas
hic art. 1. ad 2. & art. 2. in corp. & qu. 20. ad
verit. art. 3. ad 1. subindeque intelligere modo
angelico, & per species à Deo infusās. Ut
licet anima puri viatoris, unita corpori, in co-
gnitione nedum naturali, sed etiam supernatu-
rali, ad phantasmata convertatur, & hinc hinc
con-

conversione non possit connaturaliter in ordine gratiæ intelligere; certum tamen est, & communiter à Theologis receptum, animam Christi Domini, ratione elevationis supra corpus, orta ex visione beatifica, & statu beatitudinis, quæ gaudebat à primo instanti productionis, & unionis cum corpore, objecta supernaturalia sine conversione ad phantasmata connaturaliter intellexisse. Idem dicendum de cognitione naturali, quamvis in ista etiam usus fuerit conversione ad phantasmata, & speciebus ab illis abstractis beneficio intellectus agentis; ne talis potentia esset in ipso otiosa & frustranea, ut disputatione sequenti patet.

§. III.

Corollarium præcedentis doctrinæ

EX dictis colligitur, scientiam per se infusam, sive naturalem, sive supernaturalem fuisse Christo inditam à primo instanti suæ conceptionis: Tum quia talis scientia data est Christo ratione unionis hypostaticæ: hanc autem à principio conceptionis habuit. Tum etiam, quia non fuit necessarium Christo, neque nobis utile, quod hac scientia aliquo tempore careret. Ad id ad Heb. 10. dici, quod Christus ingrediens mundum (id est naturam humanam induens) dixit, *hominem & oblationem noluisse, corpus autem apræstati mihi &c. tunc dixi ecce venio.* At hæc cognoscere non potuit anima Christi per scientiam acquiritam a rebus ipsis acceptam, aut per species abstractas à phantasmatibus; quia potentia ejus exteriores, dum erat clausus in utero virginis, non poterant ejusmodi species recipere: Ergo id cognovit tunc per scientiam infusam.

Dices, Anima Christi à principio suæ Incarnationis habuit actum visionis beatificæ: Ergo in eo instanti non potuit elicere actum scientiæ infusæ. Probatur Consequentia, implicat enim unam potentiam duas operationes simul elicere, ut sæpe docet S. Thomas.

Respondeo ex doctrina ejusdem S. Doctoris 1. p. qu. 78. art. 7. ad 2. unam eandemque potentiam posse duas operationes, quarum una ad alteram referatur, eique aliquo modo subordinetur, simul exercere: sicut enim voluntas simul & semel finem intendit, & media eligit intellectus simul principia cognoscit, & conclusiones ex illis infert: scientia autem infusæ animæ Christi, cognitionis beatificæ, ad quam consequitur, quodammodo subordinatur; atque adeo actum utriusque in intellectu Christi simul esse non repugnat, sicut de cognitione matutina & vespertina Angelorum docent communiter Theologi cum D. Augustino.

ARTICULUS II.

An omnia objecta naturalia ab anima Christi per scientiam infusam supernaturalem distincte & in particulari cognita fuerint?

Articulo præcedenti ostensum est, duas scientias per se infusas in anima Christi fuisse, naturalem scilicet & supernaturalem; nunc essentiam scientiæ infusæ supernaturalis, quæ præcipue consideratur à Theologis, investigamus; & quia non potest melius alicujus scientiæ quidditas declarari, quam ex objectis, ad quæ terminatur, operæ pretium est, singula objecta,

ad quæ scientia infusa supernaturalis animæ Christi se extendit, declarare; & discutere, an & quomodo Christus per talem scientiam res naturales, entia supernaturalia creata, actus liberos hominum & Angelorum, futura contingentia, totam rerum possibilium collectionem, & denique mysterium Sanctissimæ Trinitatis extra verbum cognoverit? De primo dicemus in hoc articulo, de alijs in sequentibus.

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur, & probatur.

Dico igitur: Christus per scientiam supernaturalem infusam omnia objecta naturalia cognovit, non solum in communi, seu secundum rationes communes & genericas, vel specificas, sed etiam distincte, & in particulari, seu secundum propriam & distinctam cuiusque individui rationem.

Prima hujus pars conclusionis est contra Vaz, quem hic disp. 12. cap. 1. num. 5. ubi licet doceat fuisse objecta naturalia per scientiam per se infusam ab anima Christi cognita, loquitur tamen de scientia per se infusa naturali, per supernaturalem verò negat cognosci. Secunda verò est contra Scotum, Gabrielem, & Almainum, negantes animam Christi per scientiam inditam res naturales distincte & in particulari, seu secundum rationes individuales & numericas cognovisse.

Probatur ergo prima pars contra Vaz quem ratione D. Thomæ hic art. 1. ad hanc formam redacta. Decuit ut non solum potentia naturalis, sed etiam obedientialis animæ Christi ad actum reduceretur, ne maneret imperfecta, utpote relicta in potentia: Atqui anima Christi Domini erat in potentia obedientialis ad cognoscenda omnia objecta naturalia per scientiam supernaturalem infusam: Ergo tali scientia cognovit omnia entia naturalia. Major patet ex dictis articulo præcedenti, Minor verò suadetur primò. Entitas materialis potest per actum spiritualem attingi, & de facto terminat spiritumalem cognitionem, seu intellectualem: Ergo entitas naturalis terminare poterit cognitionem supernaturalem.

Secundò, esto objectum non possit sui cognitionem excedere excellu ordinis, quo circa nec entitas spiritualis materiali cognitione, nec supernaturalis naturali possunt cognosci, non tamen necessarium est quod ab illa non excedatur, unde finita entitas terminare potest infinitam cognitionem, & creata increatam: Ergo naturalitas objecti non impedit, quin supernaturalem cognitionem in seipso terminare possit.

Terziò, Esto objectum naturale sub ratione naturali objectiva nequeat attingi per cognitionem supernaturalem, bene tamen sub ratione supernaturali objectiva: At in entibus naturalibus est dabilis hæc ratio objectiva, ut ex dicendis constabit: Ergo entia naturalia supernaturalem cognitionem terminare possunt.

Potest etiam eadem pars aliâ ratione suaderi: Congruum enim fuit, ut anima Christi Domini altiori & perfectiori cognitione objecta naturalia cognosceret in seipsis, quam cognoscuntur ab Angelis; nam sicut anima Christi ratione unionis ad Verbum perfectior sit naturâ Angelicâ, ita perfectior debet habere scientiam: Sed si illa

FFFF 3

non